

מלכת הקלפים

ג' זדרו. מאיר יודעת לשנוא. זה ידוע.

דויד בן-גוריון, המכיר אותה מנעוריה, אמר עליה כי היא אשה אכולת-שינאה. והוא צריך לדעת.

כושרה שינאה שלה הוא קבוע. אבל היא אובייקטים של שינאתה משתנים מדי פעם. פעם בגין. פעם בן-גוריון. פעם עבד-אל-נאצר. פעם דיין. חבורה נכבדה. איני יודע איך מגיע לי להיות מצוי ב-חברה כה טובה, אבל כך גזור עלי.

נראה כי מזה כמה שנים אני ממלא מקום די מרכזי בעולם שינאותיה.

הדבר מתבטא לעיתים קרובות בהערות, בהעוינות פנים, בקריאות-ביניים. שינאה זו אינה מבוססת על הדדיות. אמנם, איני יכול לטעון כי אהבתי אליה מטרת את דעתי, אבל בוודאי אין בליבי שינאה המדירה מעיני שינה בלילות.

אני סבור כי היא ראשי-ממשלה גרווע. לעיתים מתגנב לליבי הי חשש שהיא אסון למדינת-ישראל. אבל אלה הן הערכות מדיניות, לא פרטיות.

ואם הגברת מאיר מקדישה לי את כושר שינאתה האגדתי, איני מתלונן.

זה בסדר. אנו חיים במדינה חופשית, ובמדינה חופשית מותר לאדם לשנוא את מי שהוא רוצה. השאלה היא רק: האם ישנו גבול לביטוי שינאה פומביים של ראשי-ממשלה? ואם כן — היכן הגבול?

***

יום החמישי האחרון הופיעה ראשי-ממשלה, הגברת גולדה מאיר, כי ישבה משותפת של הנחלת המפד"ל וסיי עתה בכנסת.

כשביל הגברת מאיר היה זה מיפגש חשוב. כי חבריה-כנסת יצחק רפאלי, אביר תלמידי-בית הרוזן לבית "לודו", מאיים לפוצץ את הממשלה.

אם תצביע המפד"ל נגד השיבה לשיחות יארנינג, או נגד ההסכמה העקרונית לסגת לגבולות המוכרים שייקבעו בהן, יישאר לממשלת הגברת מאיר רק רוב קטן בכנסת, והיא עלולה — גורל גורא! — להיות זקוקה אפילו לשני קולות סיעתנו.

ברוגזה רבה ענתה לאחד ה שואלים, אשר העיר, כי מפד"ל גלג העבודה נתונה לסחף "ה שבועון המסויים". "מעולם", אמרה, "לא לקחתי שבועון זה ביד. מעולם לא. תמצא לי חוק — אמרה לשואל — כיצד להוציא את אורי אבנרי מן הכנסת, ואני אלק אתך על זה לבריכות... כיצד אתה מעלל עלי שאני נכפת על ידי השבועון... גם ילדי לא קוראים "שבועון זה."

גולדה ב"ידיעות אחרונות"

לכן עשתה הגברת מאיר הכל כדי לרכוש את לב המפד"לאים. אחד מהם, מר משה אישון, שאל אותה: "האם גם במפלגת העבודה יש אנשים ה מושפעים מן השבועון המסויים?" לפי דבריו עדיהררייה, הגיבה

ראשי-ממשלה על שאלה זו בתת-פוצצות של רוגזה היסטורית.

הנה התשובה, לפי מעריב: "מעולם לא החזקתי את השבועון המסויים ביד, כי איני יודעת אם יש די סאינפקציה שיכולה לחטא את זה. גם בתי לא מחזיקה את זה. אני לימדתי את בתי והיא חניכה אח בנותיה... והנה התשובה לפי ידיעות אחרונות: "מעולם לא לקחתי שבועון זה ליד. מעולם לא. תמצא לי חוק כיצד להוציא את אורי אבנרי מן הכנסת, ואני אלק אתך על זה לבריכות... כיצד אתה מעלל עלי שאני נכפת עליידי הי שבועון גם ילדי לא קוראים שבועון זה. אתה מטיל דופי בילידי"

כה אמרה ראש ממשלת ישראל. צרפתים אימרים: "הסיגנון הוא לא האדם".

לאן נגיע אם נתחיל לדבר על "דיסאיני-פקציה", ועל חטיוי אבריים?

יכולתי לומר: "איני מקשיב לנאומיה של הגברת מאיר על, העם הזה ומדוע היא מוידועת, כי איננו רוצה לרחוץ את אורני בכל פעם".

אחרי שנבחר עליידי בוחרו ישראל. מה זה מזכיר?

ישנם מישטרים בעולם, שבהם יכול ראשי-ממשלה, או מנהיג הי מפלגה, להחליט להוציא אנשים מן הפרלמנט.

ברית-המועצות, למשל. קל לגרש אדם מהסביבת העליון. סטאלין עשה זאת באמצעות כור. יורשיו עושים זאת בדרך הומאנית יותר, על-ידי החלטה של מנגנון מפלגת-השילטון. נוהל דומה קיים במדינות רבות — בסין, באלבאניה, בצ'כוסלובקיה, בקניה הכבושה, בספרד של פראנסיסו, בקהיליות-הבנות באמריקה.

כשראש הממשלה הישראלית משמיעה מי שאלה כזאת, ואף מוסיפה שהיא מוכנה לעלות עלי בריקאות למען מטרה נעלה זו, הרי אחת מן השתיים:

או שהתחלקה לה לשונה בהתקפה של רוגזה — ואז אין היא כשרה לעמוד בראש ממשלה.

או שהיא התכוונה לדבריה ברצינות, ואז יש לצלצל בפעמוני האזעקה.

כי אז נמצאת הדמוקרטיה הישי

"עירפו את ראשו!" צוחת מלכת הקלפים

ראלית ככננה חמורה מאוד.

***

אדם תמים יכול היה לומר כאן: "מה ההתרגשות? הרי זאת היתה רק קריאה ריטורית." גם אילו היתה זאת קריאה ריטורית בלבד, היה מקום להתרגשות רבה בציבור. אבל הדברים אינם ריטוריים כלל וכלל. יש להם רקע מעשי מאוד. ומפוכן מאוד.

ראשי-ממשלה קראה: "תמצא לי חוק כיצד להוציא..."

היא אמרה זאת לאיש המפד"ל משה אישון. למר אישון אין חוק כזה.

אבל מסתבר שהגברת גולדה מאיר אמרה את אותם הדברים קודם לכן לאנשים יותר חשובים מאשר מר אישון בעל הכיפה.

אנשים שאין להם כיפות, אבל שיש להם הכוח "למצוא" חוקים. לא חוקים קיימים, אלא חוקים שאפשר לחוקק אותם.

למשל: חוק שיעלה את אחוזי החסימה.

אם הגברת גולדה מאיר, מנהיגת מפלגת השילטון, ראשי-ממשלה, אומרת לקלגסיה הפרלמנטריים: "תמצאו לי חוק כדי ל-

הוציא את אורי אבנרי מן הכנסת, הרי אין זו תקנה ריטורית. זוהי פקודה.

פקודה האומרת: אני, גולדה מאיר, רוצה שתביאו לחקיקת חוק

גם משה אישון, שטען נגד רוח כנענית במדינה, ושאל: "האם גם במפלגת העבודה יש אנשים המושפעים מן השבועון המסויים?" גולדה: "מעולם לא החזקתי את השבועון המסויים ביד, כי איני יודעת אם יש דיסאינפקציה שיכולה לחטא את זה. גם בתי לא מחזיקה את זה. אני לימדתי את בתי ר

גולדה ב"מעריב"

חדש, שיאפשר להוציא חברי-כנסת שאנו שונאת אותם. אולי התחלקה הלשון לגברת מאיר, כפי שקורה לה לאחרונה לעיתים קרובות, גם בענייני-מדינה חשובים ביותר.

אבל פליטת-פה זו האירה, כמו ברק פתאומי, את מניעי הקנוניה השפלה הנחרשת בימים אלה כי פיונות החשוכות של הזירה המדינית, קנוניה שרק כמה מפרטיה פורסמו עד כה ברבים.

***

למנה של הגברת מאיר נמצא רק בשנתו השנייה.

אבל הנה כבר נוצרה אווירה של דימדומים, המזכירה את ימי האחרונים של עריץ שוקע.

ראשי-ממשלה מוכנה לעלות על באריקדות כדי לגרש חברי-כנסת מבית-הנבחרים, ואומרת שצרכים לחטא את הידיים אחרי שמחזיקים בעיתון שקוראים בו רבבות או רחיים, ובכללם שרי ממשלתה.

היסטוריה של "הדלפות" מציפה את ה-בירה. קציני-ביטחון נקראים לבלוש אחרי שרים ולהאזין לשיחותיהם. מאיימים על עיתונאים בבית-הסוד. מחוקקים חוק פלי-לי שיגזור מאסר ארוך על מי שימתח ביקורת צודקת על ראש ממשלה זרה או ראש עדה דתית בארץ.

הממשלה מגמגמת בשפת-עילגים על הכרעות לאומיות גורליות, בהן תלויים חיייהם של אלפי צעירים. כל שר מכחיש את רעהו ואת ראשי-ממשלה מכחישה את כולם.

זהו עולם מטורף, המזכיר את עולמה של מלכת-הקלפים בספר עליסה בארץ הפלאות. אותה מלכה הצוחת: "עירפו את ראשו!" לעומת כל מי שניקלע בדרכה, ושיאנו מוצא חן בעיניה.

כפי שאמרה עליסה: "מה יהא בסופי עריפת ראשים מקובלת כאן נורא. פלאים הוא שנותר עוד מישהו בחיים." כי "המלכה ידעה רק דרך אחת ליישב כל קושי, כגדול כקטן. עירפו את ראשו! אמרה, מבלי להסתובב."

מלכת-הקלפים של עליסה שלטה רק בחלום. מלכותה נסתיימה כי רגע שהתעוררה עליסה משנתה. אבל מה שקורה עכשיו בירני שלים, אינו חלום.